

LUNDS KOMMUN
lunds.kommun@lund.se

2023-11-30

1 (18)

Dnr- SI 2023:5843

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Järnåkraskolan 4-9 i Lunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Järnåkraskolan 4-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Järnåkraskolan 4-9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Järnåkraskolan 4-9.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Järnåkraskolan 4-9 leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn gör en bred uppföljning och analyserar skolenhetens kunskapsresultat, undervisningens genomförande, lärarnas förutsättningar och arbetet med värdegrundsuppdraget. Granskningen visar vidare att rektorn utifrån sin uppföljning och analys genomför relevanta utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta identifierade behov. Granskningen visar också att rektorn leder ett systematiskt arbete med jämställdhet på skolan. Slutligen visar granskningen att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på samverkan inom kollegiet samt att det kollegiala lärandet ska leda till avtryck i undervisningen.

Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder

Granskningen visar att rektorn gör en bred uppföljning och analyserar skolenhetens kunskapsresultat, undervisningens genomförande, lärarnas förutsättningar och arbetet med värdegrundsuppdraget. I inskickad dokumentation och intervju med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framkommer att rektorns uppföljnings- och analysarbete följer en tydlig systematik där även personalen inkluderas. Rektorn följer tillsammans med skolans personal upp och analyserar kunskapsresultat två gånger per termin, dels inför utvecklingssamtal och dels efter betygssättning. Uppföljningen och analysen genomförs utifrån en tydlig och skolgemensam mall med olika frågor som besvaras av lärarna och diskuteras gemensamt inom kollegiet. Underlaget används för att komma åt olika arbetsprocesser, framgångsfaktorer, utmaningar och behov kopplat till undervisningens genomförande, lärarnas förutsättningar, arbetet med värdegrunden och elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen. Kunskapsresultaten jämförs på individ- och gruppnivå utifrån bland annat ämnen, klasser, lärare, årskurser och kön. Det framgår vidare att rektorn utöver arbetet med uppföljningen och analysen av kunskapsresultaten också följer upp undervisningen genom regelbundna lektionsbesök, behovsstyrda lektionsobservationer, medarbetarsamtal, löpande avstämningar med lärarna samt genom att själv delta i gemensamma kollegiala möten alternativt ta del av lärarnas dokumentation från dessa. Slutligen framgår att värdegrundsarbetet och att det integreras i undervisningen också följs upp av rektorn via elevenkäter, lektionsbesök och samtal med lärare, elevhälsa samt elever i olika mötesforum såsom personalmöten, elevhälsomöten och elevrådsmöten. Skolan har även olika forum såsom likabehandlingsgruppen, Järnåkra anti-mobbing (JAM) och klassråd där både personal och elever diskuterar och arbetar med olika värdegrundsfrågor, vilket beskrivs närmare under rubriken *Trygghet och studiero*.

Vidare visar granskningen att rektorn utifrån sin uppföljning och analys genomför relevanta utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta identifierade behov. I inskickad dokumentation och intervju med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framkommer att den senaste resultatuppföljningen visar på generellt hög måluppfyllelse såtillvida att merparten av eleverna når upp till de mål som ställs för respektive årskurs och ämne. Dock har rektorn identifierat att elever i ämnet svenska som andraspråk (SvA) i lägre utsträckning når kunskapsmålen i jämförelse med andra ämnen. Slutsatsen utifrån analysarbetet är att vissa elever som läser SvA har låga förkunskaper inom svenska. Därutöver har skolan identifierat att de låga förkunskaperna i svenska till viss del påverkar måluppfyllelsen i andra ämnen. Utifrån den sammanlagda analysen har rektorn tillsammans med lärarna därför beslutat om att arbeta med att utveckla olika

läsförståelsestrategier i undervisningen. Arbetet pågår sedan tidigare läsår men fortsätter eftersom behovet kvarstår. Rektorn har sedan tidigare läsår och tillsammans med personalen också identifierat att frånvaro påverkar elevernas resultat negativt, vilket föranlett att skolan arbetar med olika utvecklingsåtgärder. Exempelvis har skolan arbetat fram en frånvarotrappa som anger vilka åtgärder som ska vidtas i olika skeden och beroende på elevernas frånvaro. Rektorn tillsammans med personalen har också identifierat ett behov av att konkretisera Skolverkets kursplaner i Lgr22. Arbetet inleddes föregående läsår genom att lärarna skapade så kallade kunskapsprofiler i syfte att förtydliga kursplanerna och betygskriterierna i respektive ämne. Genom att konkretisera Skolverkets kursplaner och tydligt förklara i kunskapsprofilerna vad eleverna behöver kunna i respektive ämne och för att uppnå de olika betygskriterierna så ska eleverna enklare kunna nå sina individuella mål. Kunskapsprofilerna kommer att implementeras under nuvarande läsår. Vidare framgår av inhämtad dokumentation och intervjuer att behovet av resurser, hur de ska fördelas och vilken effekt resursfördelningen får aktivt diskuteras mellan rektorn och samtlig personal i olika mötesforum såsom regelbundna elevhälsomöten och EHT-möten. Exempelvis har rektorn tillsett att vissa lärare fått resurstid i sin tjänst, vilket diskuteras, fördelas och omfördelas i samband med de fortlöpande diskussionerna i nyss nämnda forum och utifrån elevbehov. Därtill beskriver rektorn att skolan också har som rutin att genomföra överlämningar mellan årskurserna, vilket görs via elevhälsomötena och också innefattar diskussioner kopplade till resursfrågor beroende på eventuella elevbehov.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder ett systematiskt arbete med jämställdhet på skolan. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan och personal framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat liksom kränkingsärenden, likabehandlingsplanen, frånvarorapportering och enkätresultat om trygghet och trivsel med hänsyn till kön. Därutöver genomför elevhälsan regelbundna lektionsobservationer, där jämställdhet ingår, vilket rektorn tar del av i återkommande samtal med elevhälsan. Utifrån identifierade könsskillnader har rektorn genomfört relevanta insatser. Bland annat har rektorn tillsammans med personalen uppmärksammat omklädningsrummen som ett riskområde kopplat till flickornas trygghet och vidtagit åtgärder, vilket beskrivs närmare under rubriken *Trygghet och studiero*. Kollegiet har även haft diskussioner kring hur de utifrån ett könsperspektiv fördelar ordet i klassrummet, eftersom tidigare uppföljningsarbete visade på att killar tog mer plats i vissa klassrum. Rektorn har också identifierat att det är viss skillnad mellan könen i behörighet till gymnasiet, men att det varierat de senaste åren vilken grupp som haft högst måluppfyllelse. Enligt

rektorns analys kan skillnaderna inte kopplas till kön utan har i huvudsak berott på enskilda individers utmaningar utifrån frånvaro eller bristande kunskaper i det svenska språket. Vidare framkommer i intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att rektorn och lärarna också haft diskussioner med fokus på att finna jämställda exempel i läromedel och undervisningsmaterial i syfte att undvika att undervisningen baseras på stereotypa könsroller. Skolan arbetar också likt andra skolor i kommunen med att utveckla undervisningen vad gäller de nya skrivningarna i läroplanen kring sexualitet, samtycke och relationer. Bland annat har Järnåkraskolan konsulterat en lärare från annan enhet inom kommunen om detta och hen har stöttat lärarna i hur de kan få in det i den egna undervisningen.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på samverkan inom kollegiet samt säkerställer att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framgår att rektorn skapat en organisationsstruktur som ger lärarna goda förutsättningar att samverka med varandra och med elevhälsan. Bland annat har rektorn organiserat lärarna i ämneslag, där de regelbundet träffas i ämneskonferenser för att diskutera frågor rörande samplanering samt genomförande av och utvärdering av gemensamma insatser inom undervisningen. Exempel som framkommer är tidigare arbete med implementering av nya kursplaner och senast arbetet med kunskapsprofilerna. Därtill träffas lärarna också kontinuerligt inom olika ämnesövergripande samtalsgrupper för att exempelvis läsa och diskutera litteratur samt prova nya metoder i sina klassrum och utvärdera arbetet efteråt. Exempel som ges i intervju är tidigare läsårs utvecklingsarbete med lektionsdesign och differentierad undervisning. Rektorn säkerställer att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen genom att hen förbereder, tar del av och följer upp arbetet inom samtalsgrupperna genom möten med samtalsledarna för de olika samtalsgrupperna. Vidare samverkar rektorn och personalen kontinuerligt bland annat kring arbetet med skolans gemensamma utvecklingsmål i mötesforum såsom arbetslagskonferenser, där arbetet leds av rektorn alternativt lärare beroende på mötet's fokus och syfte. I de fall rektorn inte deltar tar hen del av arbetet och följer upp det i samtal med de lärare som är arbetslagsledare. Det framgår också av intervjuerna att skolans arbetssätt och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Exempel på gemensamma förhållningssätt och arbetsrutiner är mallen för pedagogiska planeringar samt den delvis likartade strukturen på samtliga lärares lektioner, vilka beskrivs närmare under rubriken *Struktur, variation och aktivt lärarstöd i undervisningen*. Slutligen framkommer i intervju med rektorn och lärare att nya lärare eller de som är obehöriga i något ämne får stöd i form av en mentor i sina

ämnen och genom att arbetslagen hjälps åt att introducera dem för olika rutiner och arbetssätt. Exempelvis beskriver en obehörig lärare att hen tillsammans med en ämneskollega har genomfört auskultationer och fört diskussion kring undervisningen i syfte att utbyta erfarenheter. Det framgår vidare att rektorn har kontinuerliga uppföljningsmöten med nyanställda lärare för att stämma av hur arbetet fortlöper och kring eventuella behov av anpassningar eller förändringar i stödet till läraren.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att lärarna bedriver en välstrukturerad undervisning där mål och syfte tydliggörs för eleverna. Undervisningen är varierad och lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Vidare arbetar lärarna aktivt för att motivera eleverna och stärka deras självförtroende. Granskningen visar vidare att lärarna anpassar undervisningen så att eleverna stimuleras och utmanas utefter deras egna förutsättningar och behov, samt att lektionsinnehållet möjliggör att eleverna kan reflektera och resonera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Slutligen visar granskningen att lärarna kontinuerligt låter eleverna utvärdera undervisningen och har inflytande över arbetssätt och innehåll.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd i undervisningen

Granskningen visar att lärarna bedriver en välstrukturerad undervisning där mål och syfte tydliggörs för eleverna. Av samtliga intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärarna har en gemensamt framtagna och delvis likartad struktur på sina lektioner. Gemensamt för samtliga lektioner är bland annat att det alltid finns ett lektionsupplägg uppskrivet på tavlan längst fram i klassrummet. I samband med

lektionsstart går samtliga lärare igenom lektionsupplägget och presenterar vad och hur eleverna ska arbeta. Utöver lektionsupplägget återfinns i de flesta klassrum på mellanstadiet både ett vecko- och dagsschema. Vidare framkommer i intervju med rektorn att skolan har tagit fram en ny gemensam mall för pedagogiska planeringar som alla lärare förväntas använda och dela med eleverna och vårdnadshavarna via skolans digitala lärplattform. I mallen framgår det tydligt för eleverna vilka förmågor de ska utveckla. Därutöver framgår av lektionsobservationer och intervju med lärare och elever att lärarna pratar med eleverna om undervisningens syfte för olika arbetsområden, de långsiktiga mål de arbetar utifrån och även de förmågor som eleverna ska utveckla genom undervisningen. Av samtliga intervjuer och lektionsobservationer framgår att det inte finns ett uttalat gemensamt sätt att avsluta lektioner på, likt lektionsstarten, men att de flesta lärare summerar sina lektioner beroende på exempelvis det pågående arbetet. I samband med lektionsobservationer summerar vissa lärare sina lektioner genom att be eleverna ställa sig vid sin plats och därefter ber lärarna elever stanna kvar om de har frågor eller funderingar kring lektionen alternativt tackar för lektionen, innan de låter eleverna lämna klassrummet. Andra lektioner avslutas genom att lärarna påkallar elevernas uppmärksamhet under pågående arbete och förklarar att lektionen är slut varpå eleverna lämnar klassrummet.

Granskningen visar vidare att undervisningen innehåller god variation och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. I inskickad dokumentation, lektionsobservationer och intervjuer med rektorn, lärare och elever framkommer att skolan arbetar med differentierad undervisning utifrån tidigare läsårs gemensamma utvecklingsarbete. Lärarna planerar och bedriver sin undervisning så att eleverna får möjlighet att arbeta på olika sätt och med varierande arbetsuppgifter. Eleverna får arbeta både muntligt och skriftligt, ensamma, i par eller i grupp. Lärarna använder bland annat den så kallade EPA-modellen (ensam, par, alla) samt varierar teoretiska och praktiska moment i undervisningen, där vissa lektioner kan innebära mer praktiska inslag i grupp såsom laborationer och andra lektioner kan innehålla inslag där det är mer fokus på problemlösning och eget arbete. Vidare framgår av samtliga observationer och i samtliga intervjuer att lärarna använder olika metoder för att hjälpa och stötta eleverna i undervisningen. Exempelvis ställer lärarna frågor till både gruppen och enskilda elever i samband med genomgångar och när eleverna arbetar självständigt. Om elever inte förstår vad eller hur lektionsarbetet ska göras efter introduktionen eller inte kommer igång, repeterar lärarna det med klassen eller i mindre grupp. Lärarna rör sig också aktivt under arbetets gång mellan enskilda elever, par eller grupper, kontrollerar att eleverna kommer igång och hjälper dem vid behov. Slutligen så har vissa klasser även resurspersonal som ger ytterligare stöttning

till eleverna i skolarbetet. Det finns även i vissa ämnen möjlighet för speciallärare att stötta eleverna i undervisningen genom att arbeta med en mindre grupp elever på annan plats under ordinarie lektionstid.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att lärarna har höga förväntningar på eleverna samt motiverar dem för att stärka deras självförtroende och förmåga att lyckas med skolarbetet. Av samtliga lektionsobservationer och i alla intervjuer framgår att lärare på olika vis arbetar med positiv förstärkning för att uppmuntra eleverna till att lära och utvecklas utifrån sina individuella förmågor och förutsättningar. Lärarna förmedlar höga, men adekvata, förväntningar på eleverna genom att ha en positiv inställning till elevernas förmåga och arbetar med att skapa ett klassrumsklimat där det är tillåtet att göra fel. Att bygga goda relationer med eleverna är också en strategi som används för att skapa inre motivation och stärka elevernas tro på den egna förmågan. Vidare ger alla lärare vid lektionsobservationerna bekräftande kommentarer och positiv återkoppling när enskilda elever svarar rätt på en fråga eller förklarar hur de tänker utifrån uppgifterna. När elever är osäkra uppmuntrar vissa lärare dem att försöka eller ställer ledande följdfrågor för att få eleverna på rätt spår. Vissa lärare berömmar också hela klassens arbetsinsats innan de påbörjar lektionsavslutningen.

Granskningen visar vidare att lärarna anpassar undervisningen så att samtliga elever ska uppnå målen med undervisningen, och att de samtidigt ges möjlighet att utmanas för att utveckla sina kunskaper. Av lektionsobservationer och i intervjuer med lärarna, representanter för elevhälsan och eleverna framkommer att undervisningen är differentierad så att uppgifter och bedömningstillfällen har olika svårighetsgrad, även om det i grunden är samma innehåll. Bland annat arbetar lärare med att anpassa texter och litteratur utifrån olika nivåer så att varje elev kan läsa och utmanas på den nivå hen befinner sig i sin kunskapsutveckling. Skrivuppgifter utformas på så vis att de är öppna och möjliggör att elever både kan skriva korta och koncisa eller längre och mer nyanserade texter. Andra exempel som framkommer är läromedel som har olika svårighetsgrad samt att elever som nått längst i matematikundervisningen får arbeta med material eller lärobok anpassad för högre årskurser och i vissa fall på gymnasienivå. Vidare framgår att elever som blir färdiga med det planerade arbetet erbjuds extra uppgifter av mer avancerad karaktär. Dessa uppgifter kan exempelvis vara mer utmanande och fördjupande inom antingen samma område eller ett liknande men annat område i samma ämne.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att undervisningen innehåller arbetssätt och moment där eleverna ges möjlighet att reflektera och resonera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Vid lektionsobservationer och i intervjuer med lärare och elever framkommer att eleverna får möjlighet att arbeta med uppgifter som möjliggör reflektion, både kring svaret och hur de kan lösa uppgiften. Exempel som framgår är att eleverna får arbeta med och presentera olika sätt att räkna ut, finna fakta och svar på frågor samt reflektera över varför de svarat som de gjort. Lärarna ställer dessutom frågor av reflekterande karaktär till klassen och till enskilda elever, både i samband med genomgångar och under arbetets gång. Andra exempel som framkommer är att lärare tillsammans med eleverna diskuterar olika arbetsområden eller moment utifrån flera perspektiv och försöker visa på nyanser i olika aktuella frågor rörande till exempel miljö och klimat. Vidare framgår av intervjuerna och lektionsobservationer flera exempel på hur lärarna arbetar för att ge eleverna möjlighet att reflektera kring sitt eget lärande. Bland annat ger lärarna efter enskilda lektioner eller efter avslutat arbetsområde eleverna möjlighet att reflektera utifrån vad de lärt sig. Även läromedlen i vissa ämnen har i slutet på ett arbetsområde eller kapitel en del där eleverna får möjlighet att reflektera kring vad de lärt sig. Utöver de reflektionsmöjligheter som ges i olika undervisningssituationer lyfts även utvecklingssamtalen som ett tillfälle då eleverna reflekterar över sitt lärande genom att de tillsammans med lärare får diskutera sitt eget lärande. Det framgår av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn att skolans prioriterade utvecklingsarbete gällande kunskapsprofilerna kommer att testas i samband med utvecklingssamtalen under innevarande hösttermin, där eleverna ska få större möjlighet att reflektera kring vad de är bra på och vad de vill bli bättre på utifrån varje ämne.

Vidare visar granskningen att lärarna kontinuerligt låter eleverna utvärdera undervisningen och ha inflytande över arbetssätt och innehåll. I intervju med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framkommer att eleverna på olika vis ges möjlighet att ge synpunkter på och påverka undervisningen. Bland annat framgår att lärarna låter eleverna utvärdera undervisningen efter avslutat moment eller arbetsområde genom att ställa frågor till eleverna om exempelvis hur de upplever undervisningen. Det förekommer också att lärare under pågående moment eller arbetsområde frågar eleverna exempelvis hur de upplever undervisningen och om de vill ändra på något. Eleverna ges även viss möjlighet i samband med sitt utvecklingssamtal och i elevenkäter att diskutera och ge synpunkter på och utvärdera undervisningen. Av intervjuer med eleverna framgår visserligen att eleverna inte tycker att de utvärderar undervisningen samt att eleverna inte ser sig som delaktiga i planeringen av undervisningen, förutom gällande enstaka moment på enstaka

lektioner eller exempelvis deadline på läxor. Av intervjuer med lärare framgår dock att eleverna är med och påverkar både undervisningens innehåll och arbetssätt. Exempel som framkommer är bland annat att eleverna får välja examinationsformer, ordning på och hur de vill arbeta med olika arbetsuppgifter samt om de vill arbeta på egen hand eller i par. Vissa lärare planerar om undervisningen utifrån att eleverna önskar specifikt innehåll, såsom temaarbete om stress eller mer laborationer i naturorienterande ämnen. Det framgår även att lärarna vid önskemål från eleverna kan revidera examinationsdatum för prov och läxor samt att vissa lärare vid behov lägger in extra tid för repetition inför ett examinationsmoment. Vad eleverna kan påverka anpassas efter hur styrdokumentet styr form och innehåll i respektive ämne. Att eleverna inte känner sig delaktiga beror enligt lärarna och rektorn troligen på att lärarna inte tydligt återkopplar till eleverna i vilken utsträckning elevernas synpunkter i utvärderingarna faktiskt har påverkat planeringen framåt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet, men vill understryka värdet av att tydliggöra för eleverna på vilket vis deras synpunkter beaktas i planeringen av undervisningen, så att de förstår vilket inflytande de har.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att det på skolan finns ett samlat arbete för att skapa och säkerställa studiero i undervisningen, vilket även eleverna regelbundet inkluderas i. Granskningen visar även att personalen regelbundet tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och utifrån dessa kartläggningar bedriver ett gemensamt främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg skolmiljö för eleverna.

Skolans arbete med studiero

Granskningen visar att det på skolan finns ett samlat arbete för att skapa och säkerställa studiero i undervisningen, vilket även eleverna regelbundet inkluderas i. Av inskickad dokumentation och intervjuerna med rektorn, lärarna, representanter för elevhälsan och eleverna framkommer att skolan tar reda på elevernas upplevelse av studieron via terminsvisa enkäter och utvecklingssamtal. Rektorn och lärarna för även fortlöpande samtal med eleverna om deras upplevelser av studieron genom klass- och elevråd. I samband med dessa för de också samtal med eleverna om vad studiero innebär, vad som förväntas av alla och vad eleverna som grupp och som enskilda individer behöver för att få studiero. Den samlade bilden på skolan är att det råder en generellt god studiemiljö på skolan, även om det i enstaka klasser finns utmaningar med att skapa och bibehålla en god studiero. Vidare framkommer i intervju med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att gemensamma förhållningssätt och strategier diskuteras regelbundet inom kollegiet i olika mötesforum. Exempel på gemensamma strategier som arbetats fram inom kollegiet utifrån identifierade behov är att lärarnas lektionsinledning följer en gemensam tydlig struktur samt att de även har en snarlik tavelstruktur. Eleverna har också bestämda sittplatser och lärarna använder i huvudsak handuppräckning som ett sätt för eleverna att signalera om de är i behov av hjälp eller vill ha ordet. Vidare har skolan i samarbete med eleverna tagit fram gemensamma ordningsregler. Ordningsreglerna presenteras för eleverna vid varje läsårsstart och revideras vid behov via klass- och elevrådet. Lärarna på mellanstadiet samlar in elevernas mobiltelefoner i samband med lektionsstart och på högstadiet ska elevernas mobiltelefoner vara i elevernas skåp under lektionstid enligt skolans ordningsregler och om inget annat avtalats. Det finns också tillgång till olika hjälpmedel såsom hörselkåpor och skärmar så att elever lättare kan bibehålla fokus och inte störas av annat. Dessutom har vissa klassrum intilliggande gruppum som används av lärarna i samband med undervisningen och i de fall det finns tillgång till resurspersonal. Slutligen framgår av lektionsobservationer och intervjuer med lärare och elever att lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa och behålla studiero i undervisningen genom att exempelvis be eleverna prata mer lågmält då ljudnivån höjs i klassrummet och i vissa fall även gå fram till eleverna för att leda dem tillbaka till skolarbetet.

Skolans arbete med trygghet

Granskningen visar att personalen regelbundet tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och utifrån dessa kartläggningar bedriver ett gemensamt främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg skolmiljö för eleverna. Av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan

framkommer att personalen regelbundet och med olika metoder tar reda på elevernas upplevelse av tryggheten genom olika elevenkäter samt mötesforum där eleverna deltar, såsom Järnåkra anti-mobbing (JAM) och klassråd. Resultaten av de olika enkäterna och samtalen följs upp av rektorn tillsammans med personalen i bland annat likabehandlingsgruppen. Därutöver följs resultaten upp tillsammans med eleverna i exempelvis JAM och klassråd. I tidigare kartläggningar har det framkommit att flickornas omklädningsrum är ett riskområde samt att eleverna på mellanstadiet upplevt otrygghet i samband med att de på väg till matsalen behövt passera högstadiets korridorer. Exempel på förebyggande arbete utifrån de risker som identifierats är att skolan infört mobilförbud i omklädningsrummen, installerat duschbås och sett till att elever vid behov får tillgång till eget omklädningsrum. Därtill har viss personal från elevhälsan ibland varit på plats i omklädningsrummen. Beträffande den upplevda otryggheten bland mellanstadieeleverna får eleverna numera ta en annan väg till matsalen och olika ytor på skolan har delats upp mellan de båda stadierna för att minska interaktionen mellan yngre och äldre elever. Annat exempel på förebyggande arbete är att skolan genomför så kallade trygghetsvandringar för att identifiera specifika platser där elever eventuellt känner sig otrygga. Vidare framgår av inskickad dokumentation och samtliga intervjuer att skolans främjande trygghetsarbete exempelvis består av de skolgemensamma kamratdagarna några gånger per termin där eleverna tillsammans med sina klasslärare genomför olika samarbets- och värderingsövningar. Bland annat diskuterar eleverna tillsammans med lärarna vad det innebär att vara en god kamrat samt arbetar med frågor rörande exempelvis sociala medier och kränkningar på nätet. Det främjande arbetet består också i att lärarna har ett rastvärdskap som en del i sitt uppdrag. I intervju med elever framkommer att de känner sig trygga på skolan och att vuxna oftast finns synliga på rasterna samt har uppsikt över eleverna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar omdömen, betyg och resultat på nationella proven för att identifiera eventuella skillnader och avvikelser i bedömningar. Granskningen visar också att rektorn ser till att lärarna med olika metoder kvalitetssäkrar omdömen och betyg för att uppnå en mer likvärdig bedömning och betygsättning.

Analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar omdömen, betyg och resultat på nationella proven för att identifiera eventuella skillnader och avvikelser i bedömningar. Av intervju med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att rektorn följer upp och analyserar lärarnas omdömen och betygsättning varje termin och då gör jämförelser mellan exempelvis ämnen, lärare, klasser, grupper, kön och i förhållande till andra skolor inom kommunen. Rektorn följer även upp och analyserar lärarnas omdömen och betygsättning i förhållande till resultat från nationella proven. Lärarna tar del av analysen i början på nytt läsår i ett av de gemensamma mötesforumen och får då eventuella direktiv av rektorn kring specifika områden som behöver lyftas och analyseras vidare i syfte att söka förklaringar till skillnader, avvikelser eller mönster. Rektorn ger exempel på att det kan finnas vissa variationer i bedömningen mellan olika lärare, vilket kan grunda sig i individuella tolkningar av bedömningskriterier och undervisningsmetoder. Vidare framkommer i den senaste officiella statistiken från Skolverket, vilken avser läsåret 2021/22, att det förekommit skillnader mellan slutbetyg och resultat på nationella prov i matematik, på så sätt att en stor andel elever fått högre slutbetyg än resultat på nationella proven. Rektorns förklaring till avvikelserna är att de nationella proven dels inte testar samtliga delar av det centrala innehållet och dels att de elever som eventuellt inte klarar delar av de nationella proven ges möjlighet att visa sina kunskaper vid andra examinationstillfällen, såsom lovskola. Rektorn följer också i samtal med lärarna upp eventuella avvikelser i bedömningen av både nationella prov och kunskapsresultat.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna med olika metoder kvalitetssäkrar omdömen och betyg för att uppnå en mer likvärdig bedömning och betygsättning. Av inskickad dokumentation och av intervju med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Rektorn försäkrar sig också om att lärarna använder sig av olika metoder för att göra bedömningarna. Exempelvis ser rektorn till att lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd för att kvalitetssäkra

bedömningarna. Lärarna diskuterar också bedömningsfrågor vid flera tillfällen under läsåret i samband med ämneskonferenser. Därtill beskriver lärarna i intervju att de i vissa ämneslag utformar och genomför gemensamma prov i olika årskurser samt att de också har gemensamma rättningsmallar som används inom ämneslaget. Därutöver är, som nämnts tidigare i detta beslut, samtliga lärare delaktiga i arbetet med kunskapsprofilerna där fokus är att diskutera och skapa samsyn kring bedömningen och betygssättningen. Vidare organiserar rektorn för sambedömning av de nationella proven genom att samtliga undervisande lärare i de ämnen där nationella prov genomförs träffas för att diskutera och rätta dessa tillsammans. Lärarna samverkar även inför betygssättningen i så kallade betygskonferenser på vårterminen, där samtliga lärare på skolan tillsammans med rektorn går igenom eventuella förändringar i Skolverkets kursplaner och lyfter sådant som är relevant för alla. Efter den gemensamma samlingen sitter lärarna ämnesvis för att skapa samsyn kring betygssättningen. Det framkommer däremot att det finns enstaka lärare som är ensamma om att undervisa i sitt ämne på skolan. Rektorn beskriver att hen diskuterar bedömningsfrågor med eventuella lärare som inte har möjlighet att träffa ämneskollegor i samband med de gemensamma betygskonferenserna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Johansson

X Nerman Hopovac

Föredragande
Signerat av: Nerman Hopovac

I handläggningen av ärendet har även Matilda Liljeberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 9 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 10-12 oktober 2023. Besöket genomfördes av Nerman Hopovac och Matilda Liljeberg.

Järnåkraskolan är en kommunal skola. För läsåret 2023/2024 bedriver skolan verksamhet för 542 elever i årskurserna 4-9.